

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 .

Egészévre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők. Hirdetések, valamint nyiltéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Izgalmas hét.

Két ügy foglalkoztatta az elmúlt héten Petrozsény közönségét. Mind a kettő az adózó polgárok érdekét közvetlenül érinti. Érthető tehát az izgatottság, melylyel azokat tárgyalták. Egyik az adókövető bizottság működése, mely a közvetlenül érdekeltet arra indította, hogy személyesen igyekezzenek az adóteher elviselhetővé tétele végett közbenjárni. Naponként öntötték a vonatokat a Hátszegre s visszautazók sokaságát. Reménykedve keltek utra az adózók s legtöbben boszankodva tértek vissza.

Akár hogyan hányjuk-vetjük a dolgot, az adókövetés az a feladat, melyet közmegelegedésre megoldani csaknem lehetetlen, pláne éppen a III. osztályu kereseti adónál, melynél az adóalapot úgy kell kipuhatolni, még pedig a közvetlenül érdekeltől, akik, bár eskü helyett állampolgári becsületszavukra hivatkozással tesznek vallomást, de száz közül két esetben maguk az adókötelesek sem tudják, hogy tulajdonképpen az évi tiszta jövedelmük mennyire rug. Természetes, hogy igyekeznek azt minél kevesebbnek feltüntetni. Az adókövető bizottságnak pedig kötelességszerű feladata a lehetőségig kipuhatolni az adóalapot. Mert csak így nyelhet alkalmazást a törvény rendelkezése, mely a tisztajövedelem arányához mérten az egyenlő teherviselés elvén alapszik.

Az adózók hangulatából az a tény szűrődött le a hét folyamán a tárgyalások befejeztéig, hogy a kiadvásokkal nincsenek az érdekeltet megelegedve. Különösen a köz tudomásu jövedelmek megállapított aránytalansága okozza az elégtelenséget.

Esetekkel nem foglalkozunk, csak arra figyel-

meztetjük az érdekelteket, hogy indokolt sérelmeiket modjukban áll orvosolni az adófelszámolási bizottság előtt. De ne feledjék, hogy állami létünk fentartásának és a jogállam eszméje felé való kifejlődésnek alapfeltétele az anyagi eszközöknek biztosítása, mely az állam polgárainak igazságos teherviselését feltételezi. Az ország háztartása, az ugynevezett politikai és szabadságjogok kiterjesztése és intézményes biztosítása sok, nagyon sok pénzbe kerül, melynek legnagyobb része az állam polgáraitól befolyó adóval nyer fedezetet.

Adót fizetni tehát polgári kötelesség, de viszont minden polgárnak joga azt követelni, hogy az adóteherviselés törvényes, igazságos, méltányos és a teherviselési képességhez arányítva egyenlő legyen.

*

A hét folyamán szeltében vitatott másik fontos ügy a Petrozsény nagyközség részére engedélyezett községi fogyasztási adópótlék kérdése volt, mely az érdekelték által nem a lehiggadtanban tárgyalatott.

Mult számunk vezető cikkében tárgyilagosan foglalkoztunk a községi adópótlék szedési jog engedélyezésével Petrozsénynek nyújtott anyagi támogatás értékével s lapunk mellékletén tájékoztattuk az érdekelteket mindarról, amit tudniuk érdekében áll.

Általánosságban konstatalhatjuk, hogy a közönség, sőt az újabb terhet közvetlenül érző érdekeltiség sem fogadta ellenszenvvel az újabb megadotztatást. A közhangulat megnyilatkozása abban csucsosodik ki, hogy szívesen meghozzák az újabb áldozatot a község érdekében. Az ellen azonban a végletig menő akciót fejtenek ki, hogy bármilyen módon

ne a község mint erkölcsi testület vegye hasznát ennek a kivételesen adományozott jognak.

Ezt hangoztatták izgatottan, mondhatni feháborodással a mult hó 31-én tartott értekezletre a község házánál egybegyűlt bor-, hus- és szeszimérréssel, illetve elárusítással foglalkozó érdekeltek, kijelentvén, hogy hajlandók évi 12—14 ezer korona átalány-összeget esetről-esetre való megadotztatás mellőzésével, havi leszámolás útján, illetve előleges részletekben fizetni.

Ez a kijelentés — bár realizálva nincsen — örvendetes bizonyítékul szolgál arra nézve, hogy a községi adópótlék jelentékeny közjövdelmi forrást képez. Téves a szeltében hangoztatott ama vélekedés, hogy ez a jövedelem nem a község hasznára lenne, vagy nem olyan mértékben, hogy azzal a közélet jelentékenyen előmozdítani lehetne.

Annyi tény, hogy az engedély megérkezte óta elegendő idő nem volt arra nézve, hogy a képviselőtestület a községi adópótlék kezelése és beszedésére nézve formálisan intézkedhetett volna. Azt azonban fel sem lehet tételni a községi közgyűlésről, — mely hivatva van a közjövdelmek felhasználása iránt rendelkezni —, hogy a kérdéses közjövdelmet a lehetőségig ki ne használna a község érdekében.

Mint a közvéleménynek szócsöve, meggyőződéssel konstatalhatjuk, hogy Petrozsény közönsége megnyugvással fogadta az adópótlék engedélyezését, mert belátja, hogy ami terhet ezen a címen visel, annyival apad a községi pótladó. A kezelés ellen felmerült aggályok pedig időelőltiek. Lapunk zártakor foglalkozott ezzel az ügygyel a községi pénzügyi bizottság. Arról, hogy az adópótlék ke-

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRCZÁJA.

Szúrduk.

Nekünk, magyaroknak őshibánk az, hogy a meglévő tőkénket nem vagyunk képesek kamatoztatni. Nem, akár szellemi, akár másnemű tőke legyen is az. Vagyha meg is van az akarat egyik, vagy másik kínálkozó alkalom kiaknázására, mindig meghusitja terveinket az a nagyon kedves és nagyon csunya patópáliáda: ráérünk.

Ime a mi lakóhelyünk, ami kedves völgyünk mennyi természeti szépséget rejt magában. Gyönyörűség a szemlélőnek s mégis alig veszi észre az ember, az itt lakó ember. Az az egy pár turista, aki néha-napján felkeres bennünket elragadtatással szól a Páringról, a Szurdukról. Az itteni enyhe geológiai alakulatok még a kényelmesebb turistát is vonzák. Kimpulujnyág valóságos természeti ritkaság. Magunkénak mondhatunk egy dicső nemzeti, világtörténeti mozzanatot fenmaradt emléket. A római út. Virágozó bánya életünk nemcsak a szakember, de a laikus előtt is érdekes. Hogy azonban ezek a részint természeti ritkaságok, részint az emberi munka produktumai tényleg ismeretlenek Magyarországon intelligens közönsége előtt, sőt nem mondom sokat, ha azt mondom, hogy még a Zsilvölgy lakóssága előtt is: az faktum. Látnak helyeket, amiket a mi völgyünk lakói megmosolyognának, látunk ipartelepeket, amik a mi bányaműveinket megse közelítik: azok élnek, azoknak községük van, azok jövedelmeznek, a népnek megélhetését biztosítják, a mi völgyünk pedig tengődik s nincsen kiaknázva olyan irányban, mint amilyenben vétek

ki nem aknázni.

E lapban foglalkoztunk már csak nem régebben is azzal, hogy nincsen állattenyésztésünk. Pedig jövedelmessége kétségbevonatlatlan. Kimutattuk azt is, hogy a nép, az őslakók földmivelő eljárása mert kezdetleges, nem hozhat jövedelmet olyant, amilyent elvárhatnánk a föld minősége után. Az erdők kihasználása sem megfelelő. Erről legközelebb szólnunk. Ime, a természetből előnyösen megalkotott helyi különlegességeink is kiaknázatlanul hevernek. Nem törődik vele senki. Nem akarja az irányítást kezébe venni senki. Sőt a kezdeményezőt megmosolyogják. A támogatás nemcsak elmarad, de akadályokat szottak gördíteni valami kezdő lépés elé.

Kötelességünk rá mutatni e visszás állapotra. Kötelességünk felkelteni a figyelmet s oda irányítani, ahol a megélhetés feltétele megvan, de hasznát nem veszi senki. Ha megnézzük a mi Szurduk völgyünket, bár elfogultak lehetünk, és bár mérsékelnünk kell magunkat: ki kell mondanunk, hogy ilyen helyet az Isten csak jókedvében alkotott. Ez emberi munka hozzáférhetővé tette. De a további fejlesztés elmaradt. Ez a gyönyörű szoros szűkölködik látogatokban. Csak lenné ez Németországban, vagy Ausztriában! Majd meglátnánk, mennyi kincset rejt magában. De merta magyar ember tulajdona: kamatot nem hozó tőke. Kár. Fel kell fedezni. De nincsen vállalkozó, aki kezébe véve azt a nem hiába való fáradságot, hogy megteremtse egy kiránduló-életet, üdülő helyet alkotson a mi intelligenciánk számára. A szoros bejáratánál gyönyörű fekvésű, fával beültetett helyek. Alkalmasak arra, hogy pár — csak legalább fából épített — villát építsünk oda, hol a turista, vagy a pihenni vágyó hivatalnoksalád olcsón kényelmes ott-

hont találjon. Van ugyan egy vendéglő, vagy micoda a bejáratnál, de arról jobb nem beszélni. Az az imperitens drágaság, az a piszok . . . ne beszéljünk róla. A közel jövőben ismét megnyílik egy nyári vendéglő, a mint halljuk a Szurduk torkolatban. Lehet, hogy abban se lesz köszönet. Mert a vállalkozás lehetőleg kapzsisággal van összekötve. Márpedig a ki a szabad dőlutánját, vagy vasárnapját a zöldben akarja kellemesen eltölteni, nem azért megy Szurdukba, hogy minden pénzét ott hagyja, de mert jó levegőre, olcsó és jó ebédre, uzsonyára, vagy vacsorára van szüksége.

Közlekedés? Azt gondolom mindenki tudja, hogy a vonati közlekedés valóságos képtelenség. Hogy reggeltől, illetve déltől este 9—10 óráig legyen kénytelen a Szurdukban rossz sört, vagy még rosszabb bort inni, csak azért, mert a vonatokat az én kirándulásomra alkalmatlanok: inkább itthon maradok. Így gondolkodik nagyon sok ember. Sem Petrozsény, sem Lupény felől nem alkalmas a vasuti közlekedés. Mennyivel kellemesebb lenne, ha minden teher vonathoz egy-két személyszállító kocsi csatolnának! A kiránduló közönség kényelmére meg lenne oldva a kérdés s az államvasut csak nyerne vele.

Pár dolog ez csak. De még más baj is van. Arra legközelebb visszatérünk. Nem szabad azonban elhallgatnunk azt, hogy a kezdeményező lépést mi a kárpát turista egyesülettől vártuk volna. Német kiadványai nem elégségesek arra, hogy a figyelmet völgyünkre irányozhatná. A célja az ilyen turista egyesületnek az is, hogy egyes érdekesebb és értékebb helyét Magyarországnak a nagyközönséggel megismertetni igyekezzék. Meg teszi-e ezt az itteni fiók a Szurdukkal? Azt gon-

zelésére nézve, milyen javaslatot terjeszt a közgyűlés elé azt — természetesen — nem tudhatjuk, de arról megvagyunk győződve, hogy ez a javaslat a község érdekét tartja szem előtt éppen úgy, mint az annak alapján legközelebb hozandó —, valamint az eddig hozott — közgyűlési határozat.

Addig tehát épp oly időelőtti az adópótlék-ból várható jövedelem lekicsinylése, mint a kezelésről elterjedt tendenciozus vélekedés.

Tanügy. Az új tanév közeledtével.

A nagyvakációnak fele elmúlt. Itt az ideje, hogy a szülők iskolába járó gyermekeik érdekében megtegyék az előintézkedéseket a jövő tanévre.

Meggyűlik a gondja különösen azoknak a szülőknek, akik gyermekeiket a háztól kiadni kénytelenek. Fehérneműt, ágyneműt stb. a gondos anya rendbe hozza, de az erőlelő szülők eleve meghányják-veik, hogy melyik középiskolába küldjék, különösen, hogy hol helyezték el a tanév tartamára gyermeküket.

Aggódó szeretettel gondolja minden szülő gyermekét s ügyel arra, hogy amennyire lehetséges, meglegyen a tanulónak az otthoni pótló lakása, ahol ne csak a növendéknek feltétlenül szükséges kielégítő táplálkozást nyerje, hanem gondos felügyelet mellett alkalma legyen háborítlanul kizárólag feladata teljesítésére szentelni idejét és fogékony lelke irányítást nyerjen minden nemesre, szépre és jóra.

Midőn ezt általánosságban említjük, szólunk a mi közép iskolánkról.

A petrozsényi főgimnázium évről-évre fokozódó elismert bizonyítékot szolgáltat, arranézve, hogy kulturmissziót teljesít.

A petrozsényi főgimnáziumba való felvételt illetőleg a jövő 1906—1907. tanévre vonatkozólag tájékoztatjuk olvasóinkat. A beíratás ideje szeptember 1., 2., 3. A beíratásnál a tanuló személyesen a szülő, vagy gyám kíséretében tartozik az igazgatóságnál jelentkezni. Az I. osztályban csak azon tanuló vehető fel, aki 9 évet már betöltötte, a 12 évnél idősebbek felvételéhez a tanári kar hozzájárulása szükséges. Az 1906—1907. tanévben a fenntartó község menytja az intézet VI. osztályát. A következő évben a VII. és VIII. osztályok fokozatos megnyitása s így az intézetnek teljes főgimnáziummá való kiegészítése fog bekövetkezni. Ezért azon vidéki szülők is, kiket az intézet csonkasága és az iskola változtatás káros hatása tartott csak vissza attól, hogy ide hozzák gyermekeiket, most e tekintetben is bizalommal hozhatják ide fiaikat. A felvételnél bemutatandók: a) keresztlevelel illetőleg hiteles születési bizonyítvány. b) a népiskola IV. osztályáról, illetőleg a II—V. osztályba való felvételekor a megelőző osztályról szóló legalább elegendő iskolai bizonyítvány, c) az újraoltatásról szóló orvosi igazolvány. Felvételi díjak. Minden tanuló köteles a beíratáskor a következő díjakat fizetni: a) felvételi díj 8 koronát b) értesítőre 1 kor. 40 fill., c) ifjúsági könyvtárra 1 kor., d) énektanításért 1 kor., és e) az ifjúsági alapra 1 koronát, összesen 12 kor. 40 fillért.

doljuk ez a völgy megérdemelne egy kis érdeklődést és egy kevés reklámot. Felsőzolásunkat szíves figyelmébe ajánljuk a helyi turista osztály tagjainak.

Ezenkívül egyeseknek, vállalkozóknak is van kötelességük. Erkölesi ez, de azért kötelesség. Elősegíteni a lokális szépség fejlődését. Tessék odahatni, hogy okos beruházással az erre gravitáló turisztikának középpontjává tegyék a Szurdokot. Minden módon hassunk oda, hogy az itt megforduló közönség kellemesen emlékezzék vissza az itt eltöltött időre. Legyünk azon, hogy a szeretlen impertinens kizsákmányolását a mi közönségünknek akadályozzuk meg. Tegyük lehetővé, hogy úgy a kocsis, mint a vonatutazás, ami most nem ilyen, legyen kényelmes, olcsó és alkalomszerű.

Ha ilyen módon oda fogunk hatni, hogy az itt megforduló kellemesen olesón tölthessék el azt az időt, amit a mi völgyünk megtekintésére szántak, úgy a befektetett tőke bizonyosan megfogja hozni megérdemelt kamatát s a mi népünket ezzel állattenyésztésre gyümölcs és kert művelésre vezette azoknak a háláját biztosítjuk magunknak. E felszólalásunkat időszerűnek ítéljük. Megfontolását ajánljuk a jót akaró, erős nemzeti fellendülést kívánó intézők figyelmébe.

K.

Azonkívül minden tanuló köteles az orsz. tanári nyugdíjalapra a megállapított törvényes díjat, 6 koronát fizetni. E díjak fizetése alól egy tanuló sem menthető fel és e díjak a beíratáskor lefizetendők. A tanév megnyitása szeptember hó 5-én történik: a megnyitáson minden tanuló megjelenni tartozik. A következő iskolai napon a tanuló magával hozza az összes tankönyveit és iskolaszereit, hogy azok használhatóságáról az osztályfőnökök meggyőződhesse. A használt tankönyvek bevásárlásánál a szülők és tanulók ovatosan járjanak el, mert a beírt, rongyos, vagy régebb kiadású könyvek, mint nem használhatók, elfognak koboztatni. Az igazgatóság elvárja, hogy a szülők, vagy gyámok lakást és ellátást az igazgatóság hozzájárulása nélkül ne fogadjanak. Az igazgatóság készséggel szolgál utbaigazító tájékoztatással úgy az internátusbani elhelyezésre, mint a tanulók privát-házban való elhelyezésére. Hogy ez utóbbi fontos hivatásának is megfelelhessen az igazgatóság, a szünidő folyamán szívesen fogad el előjegyzéseket olyanok részéről, kik a tanulókat méltányos díjazás mellett teljes ellátásra családjuk körébe fogadni készek. Az internátus szervezeti szabályait kívánatra bárkinek külön nyomtatban, tájékozás végett az igazgatóság megküldi. A teljes ellátásért havonta előre 36 kor. díjat kell lefizetni.

A petrozsényi főgimnázium államérdeket szolgáló kulturális intézmény, melyért a község erejét felülmúló áldozatot hoz.

De nem térhet ki ezen kötelesség teljesítése elől, ha megakar felelni annak az elutasíthatatlan feladatnak, melyet hivatása, pozíciója megkövetel.

Gondoskodás történt arról is, hogy ezt a középiskolát a szerényebb anyagi képességgel bíró szülők gyermekei részére hozzáférhetővé tegyék.

Ennek a céltudatos gondoskodásnak eredménye az internátus, ahol a vidéki szülők legjobb megnyugvással elhelyezhetik gyermekeiket, mert tisztességes élelmézesen, szálláson kívül egy tanár folytonos felügyelete mellett gondot fordítanak ott a növendék lelkeinek képzésére, erkölcsének nemesítésére nevelik az életnek és ellenőrzik a tekintetben, hogy házi dolgozatait elkészítse s idejét haszontalanul ne fecsérelje. Gondoskodva van arról is, hogy a tanuló szórakozásra, pihenésre használt szabad ideje alatt is tökélesüljön.

Szükségtelen azt bizonyítani, hogy az életnek, a társadalomnak nevelt ifjában mily előnyösen fejleszti a társadalmi élet iránti szeretetet az a körülmény, hogy tanuló társaival együtt, vetekedő igyekezettel, egymást buzdítva, szükség esetén egymást támogatva dolgoznak, szellemesen társalognak, sőt társalgás közben is tanulnak.

Mily megnyugtató a szülőknek az a tudat, hogy az ifjú fejlődését hivatott szakértő nevelő folytonosan ellenőrzi otthon, az iskolán kívül is és a ferdeségeket, mint a jó kertes a fatyuhajtásokat nyesegeti: helyes fejlődésre irányítja. Nagyon sokat lehetne az ifjúság előnyére felhozni az internátusi nevelés és gondozás mellett és pedig annál is inkább, mert művelt családok, ahol az ifjak megfelelő gondozásban és ellátásban, egy erkösi oktatásban a szülők helyettesítő felügyelet mellett részesülnének, — nem igen nyerhetnek elhelyezést. Az ilyen családok a petrozsényi lakásvizonyok, vagy kényelmi s egyéb tekintetek miatt nem igen vállalnak ugynevezett kosztosokat.

Kíváncsú tehát, hogy a szülők ideje korán gondoskodjanak gyermekeik elhelyezéséről a jövő tanévre, mert az internátusba is csak meghatározott számú középiskolai tanuló vétetik fel.

Ipari gépsegélyek eredményei.

A kereskedelemügyi minisztérium 1899. év óta tudvalevőleg a kisiparosokat gépek és munkaeszközök adományozásával rendszeresen támogatja. A gépadományozásban részesült iparosok ellenőrzésével megbízott kereskedelmi és iparkamarák, valamint a ker. kir. iparfelügyelő jelentése alapján most első ízben állította össze a minisztérium az adatokat arra nézve, hogy a gépadományozások a gyakorlatban miként váltak be.

E jelentések szerint a gépadományozási akció általában eredményesnek mondható.

A legtöbb segélyezett kisiparos ugyanis tetemesen nagyobbította üzemét és termelő képességét fokozta. Figyelemreméltó eredmény továbbá, hogy követésre méltó példát szolgáltatott a többi tehetősebb kisiparosnak is, hogy szintén gépeket használjanak iparukban. A fogyasztó közönség igényeinek kielégítése a gépek adományozása és használata által előmozdított és végül a megrende-

lések növekedése által az egyes kisiparosok helyzete javult. Akad ugyan a segélyezett iparosok között olyan is, a ki a tökéletesebb műhelyi berendezés mellett sem bírt nagyobb eredményt elérni. Ennek oka azonban leginkább a több évi rossz termésben keresendő, mely körülmény a gépadományozási akció sikerére általában káros befolyással volt.

Úgy a kamarák, mint az iparfelügyelők jelentései szerint a gépadományozás a munkás- és inasképzés terén nem vezetett a kívánt eredményre. Ennek oka azonban nem annyira iparosaink mulasztásában, mint inkább szociális viszonyainkban keresendő, amennyiben társadalmunk az ipari pályára nem ad elegendő munkaerőt. Általában nagy az inashiány, de a vidéken még nagyobb a képzett segédek hiánya.

A segélyezett iparosok abbéli kötelezettségüknek, mely szerint az adományozott gépekre szaktársaik részére munkát végezni kötelesek, vagy éppen nem, vagy csak igen ritka esetben tettek eleget, mert szaktársaik ily munkák végzéseért nem igen fordultak hozzájuk.

A legtöbb kamara és iparfelügyelő az iparosoknak gépekkel és munkaeszközökkel való támogatását továbbra is fenntartandónak véli és pedig az e célra fordítandó évi segélyösszeg tetemes emelése által oly módon, hogy a segélyezés szélesebb körökre kiterjeszthető legyen, hogy minden jogosult igény kielégítést nyerjen.

Az összegyűjtött adatokból kiemelendő, hogy 1899-től 1904-ig összesen 610-en kaptak gépsegélyt. Ezek között 334 kisiparos, 161 háziiparos és 76 gyáros van. Az összes gépek értéke 1.724.701 korona, a miből a kisiparosokra 800.000 korona esik. Számszerint 538 gépet adományoztak (289-et kisiparosoknak, 153-at háziiparosoknak). Figyelemreméltó az is, hogy 35 gépet 80.772 korona értékben visszavettek az illetőktől.

A gépadományozásban részesült gyárak az adományozott gépeket valamennyien eredményesen használták. Az adományozott gépek használatba vétele óta tökéletesebb árúkat állítanak elő nagyobb mennyiségben és kevesebb költséggel, mi által termelőképességük emelkedett és versenybírájuk előmozdított. Nem egy van közöttük olyan, mely nagymértékben a gépadományozás következtében emelkedett ki a kis üzem köréből és a mely most már alapját képezi egy-egy fokozatos fejlődő nagyobb ipari vállalatnak.

Egy börgyár, mely a gép adományozása által termelőképességét évi 140.000 koronáról évi 400.000 koronára tudta fokozni.

A kisebb gyárak fejlődésének illetően való előmozdítása a kincstár szempontjából is jelentőséggel bír, amennyiben például az említett börgyár az adományozott gépek használata óta eddigi 200 helyett most már 1000 korona adót fizet.

A szilvölgyi kisiparosok gépek és munkaeszközök adományozásáért nem is tettek lépéseket, eziránt érdeklődést éppen nem mutattak. Vagy talán nem is tudják, hogy a kormány a kisipar üzemében használható gépek és munkaeszközök adományozásával rendszeresen támogatja a kisiparosokat, kik helyesen cselekszenek, ha — akik hasznát vehetik — közvetlenül, vagy az ipartestület útján gépek s munkaeszközökért lépéseket tesznek.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A „Petrozsényi és Járasi Ipartestület“ ma, vasárnap délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melynek fontos tárgya lesznek a testületi házivétel és az augusztus hó 20-iki diszközgyűlés előkészítése. Felhívjuk reá az összes iparosok figyelmét.

— **Sorozás.** Az 1885. évben született hadkötelesek sorozása Petrozsényben okt. hó 10-ik napjára van kitűzve.

— **Utóállítás.** Szászvárost a 64. ezred hadkiegészítő kerületi parancsnokságánál aug. hó 6., 13 és 27-én lesz, melyen a fősorozásról elmaradt hadkötelesek a következmények, a büntetés kikerülése végett is előállni kötelesek.

— **Hivatalos hajtóvadászat** volt vasárnap, múlt hó 20-án a Felső-Zsilben. A nagyon elszaporodott medvék igen sok kárt tettek a Strázsa nevű havas vidékén a juh- és marhaállományban. A duvadak pusztítása végett rendelte el a vármegye főispánja a hivatalos hajtóvadászatot, mely iránt nem igen nyilvánult valami nagy érdeklődés, amennyiben összesen 18 puskás és 15 hajtó jött össze Parozsényben a meghatározott időben. reggeli 7 órára. Medvét se löttek, holott vérmes reményeket tápláltak a vadászok. Lupényben és Vulkánban már meg is iták az áldomást a medve bőrére. Egyik hajtó azonban látott (ha igaz? — Szedő) egy hatalmas mackót a kö-

zeli bokorban s attól megijedve olyan kétségbeesett lármát csapott, hogy a medvék a hajtásból ép bőrrel ki-menekülhettek. Kevés hja volt, hogy a puskások is nem láttak medvét. A zsilvölgyi pusáksok erősen biznak, hogy a ma, vasárnap tartandó medveadászat eredményesebb lesz. Felkérjük tehát a vadászatkedvelő urakat, hogy f. hó 5-én reggel 7 órakor Parosényben a találkozásira kitűzött helyen megjelenni sziveskedjenek. Ezuttal oly intézkedések tétettek, hogy a medvék nem könnyen menekülnek ki a hajtásból.

— **Most jutott kezünkhez az „Adriai Biztosító Társulat, mult évi mérlege,** a mely ezen elsőrangú intézet ügymenetéről a legfeyesebb számadatokkal tesz tanubizonyságot. A társulat tartalék és alaptőkéje 110 millió koronát meghaladó összegre ragnak, míg a társulat fennállása óta, azaz 1838. junius 1-től máig 564 millió koronát meghaladó kártérítési összeget fizetett ki. Bennünket annál is inkább érdekel ezen ügy, mert az Adriai Biztosító Társulat a közelmúltban petrozsényi hivatalnokát S. S. üszér Ottót minden ágazatban való biztosítási ügyletek kötésére az egész megyére kiterjedő jogkörrel ruházta fel.

— **A „Petrozsényi és Járási Ipartestület“** békéltető bizottságának segédtagjaivá a mult vasárnap délután megválasztották: Smieder József mészáros, Muntján Todor nyomdai művezető, Jäger Ferencz borbély, Almásy Árpád szabó, ifj. Joanovits János fényképész, Varjassy László órás, Farkas Viktor asztalos, Rotter Antal mészáros, Russ Illés cipész, Schempf Frigyes borbély, Varga György ács, ifj. Jakocs József ács, Gaál Dániel ács, Kerekes József kőműves, Nagy József kőműves, Krizsán József kőműves. Ezek közül felváltva 3—3 hivatik meg a békéltető bizottságba, kik bírság terhe alatt kötelesek az iparosok, segédek és tanoncok között felmerülő vitás ügyekben az ítélethozatalban részt venni, tehát fontos feladatot ró reájuk társaik bizalma.

— **Gyűlés.** A magyar művezetők országos egyesületének petrozsényi fiókja szombat este tartotta rendkívüli közgyűlését, melyen Angyel főknász elnöklése alatt körülbelül huszonöt tag vett részt. E gyűlés egyetlen tárgya volt a kapcsolatos pénztárvizsgálat; ugyanis — jelentésük szerint — szabálytalan pénzkezelésre jöttek rá. Ez indította a petrozsényi fiókot arra, hogy más tag kezelésére bizza a már szép eredménytel működő nyugdíj pénztárt. Megválasztották szótöbbséggel e tisztre Vodiczka Vencel bányaaftisztet, kitől az egyesület becsületes pénzkezelést és lelkiismeretes munkát vár. Reméljük, hogy ez életrevaló s nemcsak célokért küzdő egyesület nemcsak hivatalnokait fogja tudni észszerűen megválasztani, de azokat arra is rábírja, hogy lelkiismeretes és a tisztesség határai között mozgó munkájukkal csak elismerést vívjának ki azok részéről, a kik e derék egyesület működését figyelemmel kísérik.

— **Ma és minden vasárnap** a Wagner szálloda nagytermében táncoskorut rendez, Sára Miklós ballet- és speciális Boston-mester a melyre az érdeklődő uri közönséget tisztelettel meghívja. Beléptidj: hölgyek részre 60 fill., uraknak 1 korona. Kezdeté este 8 órakor. Beiratkozni még mindig lehet a táncteremben.

— **A poros utcák.** Eddig panaszkodtunk a szünetnélküli esőzés és a sár miatt, most, hogy a perzselő nap heve elfelejteti velünk, hogy harmadfélezer méter magas havasok tövében, hétszáz méterrel a tenger színe felett zsi bongunk, panaszkodunk a por miatt. Hat igaz az, hogy a jó Isten se tudja az emberek kedvét eltávolítani. Alig egy hét előtt bokaig jártunk a sárban, most meg fuladunk a porban, mert néhány nap óta elált a megunt esőzés. Locsolni kellene az utcákat, különösen a járdákat. A községnek az utcák tisztántartására rendelkezésre állott alapot már felemészttette a sár eltakarítás. A lakosság segíthetne tehát a bajon úgy, hogy legalább a főútcán a háztulajdonosok délután, estefelé házaik előtt a járdát locsoltatná, a község pedig teremtené alapot, hogy legalább ugyanott a kocsitart separtetné s locsoltatná. Százával sétál esténként a közönség a főútcán s bizony kíváncsi volna, hogy üdülés helyett ne nyelje az utca porát.

— **Vizbe fullt** özv. Heccegán Jánosnének 3 éves Valérián nevű kis fia f. hó 1-én. Ott játszadozott a kis gyermek Petrozsény község derenyesti részén a szülői ház kerületén udvarán s míg az anyja bent a házi dolgot végezte oda ment az udvar végén folyó Zsil partjára s a vízbe esett. A zugva rohanó habok között elmerült a fiu, kinek holttestét pár száz méternyire a baleset színhelyétől fogták ki.

Felelős szerkesztő: Zádory Károly.
Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

1906. évi 260. szám

Hirdetmény.

A petrozsényi Deákgyarmatban építendő két tanteremmel, egy szertárral és mellékhelyiségekkel tervezett iskola ipítése tárgyában az alulírt kir. hivatal saját iroda helyiségében folyó évi augusztus hó 5-én délelőtt 10 órakor megtartandó versenytárgyalásra az érdeklődőket azzal hívja meg, hogy a versenyzők kötelesek a 11.342 K. költségvetési összeg 10%-ának megfelelő bánatpénzt a tárgyalás megkezdése előtt letenni, mely összeg a vállalkozónak csakis az építkezés hiánytalan és kifogástalan befejezése után fog visszatéríteni.

A műszaki okmányok, valamint a feltételek ugyanott betekintethők.

Előzetes tájékozással közöltetik, hogy az építésnek az 1906 évi október hó végéig teljesen be kell fejezteni.

Zsilvölgyi m. kir. közsézbányahivatal.

Petrozsény, 1906 évi aug. hó 2-án.

Kantner János,

m. kir. bnáyahiv. főnök.

A petrozsényi vasuti vendéglőben

naponkint friss jegeskávét, fagyalt és különféle sütemény kapható.

Vasár- és ünnepnapokon legjobb minőségű friss csapolású Dréher-sört szolgál fel nagybecsült vendégeimnek.

Főtörökvésem oda irányul, hogy Petrozsény n. é. közönségének, valamint az itt árutazóknak igényeit izletes hideg- és meleg ételek s hamisítatlan tiszta és jó italok kiszolgálásával ki-elégítem.

A n. é. közönség kegyes pártfogását kéri mely tisztelettel:

BÓZSA JÓZSEF, VASUTI VENDÉGLŐS.

3345—1906. szám.

Árlejtési hirdetmény.

Petrozsény nagyközség képviselőtestülete a Templom-utcában kocka vagy makadám útburkolat készítését, továbbá a piactéren áruacsarnok építését elhatározta.

A kérdéses munkálatok biztosítására zárt írásbeli ajánlattételre határidőül folyó évi augusztus hó 15. napjának d. u. 5 órájára tűzetik ki. — A vállalati összeg 10 %-át tevő óvadékkal ellátott zárt ajánlatok a kövezésre vagy áruacsarnok építésére külön-külön is tehetők s a községi előjárásnál a fenti határidőig benyújtandók.

A terveket és kiviteli rajzokat a község házában a hivatalos órákban az érdekeltek megtekinthetik.

Petrozsény, 1906. július 25.

Az előjáráság.

5¹/₂%-os törlesztési

(amortizációs)

kölcsönöket

gyorsan és előnyösen közvetít

MUNTJÁN TIVADAR, Petrozsény.

(Zárdaépület).

GARAI KÁROLY

ARADON.

Ajánl: szalonna, zsirt és minden hentes

árut a legjutányosabb árban.

Részvényaláírási felhívás

a Petrozsényben alakítandó villamossági részvény-társaságra.

A részvény-társaság címe: „Petrozsényi villamossági részvény-társaság“.

Telepe: Petrozsény.

Üzletköre: Petrozsény köz- és magánvilágításának villamoserővel leendő ellátása és villamoserőnek ipar és egyéb célokra leendő felhasználása és áruba bocsátása.

Tartama: 75 év.

Az alaptőke 100,000 korona, azaz egyszázezer korona, mely 1000 darab 100 kor. névértékű és névre szóló részvény kibocsátása által szerzendő be.

A részvényekre a jegyzéskor 10%, az alakuló közgyűlést megelőző 8 nappal 20% fizetendő; a hátralékos 70% befizetési módozatát és idejét az igazgatóság fogja meghatározni.

A részvényjegyzés zárhatóideje 1906. augusztus hó 15-ik napja.

A részvényjegyzéskor alapítási költség címén részvényenként 2 korona fizetendő.

Alapítók fenntartják jogukat a részvényeknek netaláni tulajgyezése esetén a jegyzett részvények számát tetszés szerint leszállítani.

Az alakuló közgyűlésre a részvényesek valamely petrozsényi hirlap útján fognak a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal meghívati.

Az első igazgatóságot 3 évre az alapítók nevezik ki.

Részvényekre jegyezni lehet a: „Petrozsényi Takarékpénztár részvény-társaság“, „Hitelbank r.-t.“, „Jiana“ takarékl és hitelintézet r.-t., Stern Adolf és Társa, Stern Ch. és Pick utóda (Fehér Ignác), Klein testvérek, Klein Lipót petrozsényi cégeknél, hol az első 10% és részvényenként a 2 kor. alapítási költség fizetendő.

Petrozsény, 1906. július hó 19-én.

Az alapítók.

ADRIAI BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT.

Magyarországi Osztály intézője Budapesten: Báró PODMANICZKY FRIGYES.

Petrozsény, 1906. augusztus hóban.

Az Adriai Biztosító Társulat Hunyadvármegye képviselője: SZÜSZER OTTÓ Petrozsény.

I. Tűz-, szállítmány és betöréssel lopás elleni biztosítási ágazatok.	Korona	fil.	A társulat fennállása óta, azaz 1838 június 1-től 1905 december 31-ig károk fejében kifizetett	Korona	fil.
1905 január 1-től december 31-ig.					
Díjbévetel készpénzben	24,314.494	73		564,311.387	91
41.861 felnek kifizetett károk	15,430.116	08			
Díjtartalékok a folyó biztosításokra (a viszontbiztosítások levonásával)	8,143.688	52	A társulat tőkéi és tartalékai.		
Tartalékok függő károk számára (a viszontbiztosítások levonásával)	1,570.587	69	Alaptőke	8,000.000	—
II. Életbiztosítási osztály.			Nyereség-tartaléktőkék	4,000.000	—
1905 január 1-től december 1-ig.			Külön nyereség-tartaléka az életbiztosításoknak	2,000.000	—
Díjbévetel	13,571.525	40	Rendelkezésre álló tartalék	2,078.207	42
Kifizetett életjáradékok	603.727	56	Tartalék az értékpapírok áringadozása számára	4,294.904	63
Fizetések esedékessé vált kiházasítási és elérési biztosításokért	737.823	85	Díjtartalék a folyó biztosítások számára az összes ágakban (a viszontbiztosítások levonásával)	89,663.954	87
Fizetések 732 haláleset és 531 vegyes biztosításokért	5,891.897	15	Alaptőke és tartaléktőkék összesen	110,037.066	92
Fizetések 732 haláleset és 531 vegyes biztosításokért					
Díjtávtelek és díjtartalék az érvényben levő biztosítások számára (a viszontbiztosítások levonásával)	81,520.266	35	Tárca.		
Tartalékok esedékes, de még ki nem fizetett biztí-tási tőkék számára (a viszontbiztosítások levonásával)	826.020	37	A későbbi években esedékessé váló tűzbiztosítási díjak (időbeli díjak) összege	71,874.930	23

VAGYON		Korona	fil	TEHER		Korona	fil
1. Künn levő részvénytízesek		4,800.000	—	1. Részvénytíző		8,000.000	—
2. Kézpénzkészletek		428.750	98	2. Nyerenőny-tartalék-tíző	1)	3,189.914	53
3. Ingatlanok Budapest, Trieszt, Bécs, Prága, Milánóban		8,327.150	—	3. Tartalék árfolyamingadozások számára		4,294.904	63
4. Értékpapírok, (ebből 27.673.402—korona magyar				4. Az életbiztosítási osztály külön nyereség-tartaléka ²⁾		2,000.000	—
állampapírok és egyéb magyar értékekben		77.553.125	94	5. Rendelkezőre álló tartalék		2,300.000	—
5. Váltak tárcája		723.367	18	6. Díjtartalékok		89,663.954	87
6. Hitelintézeteknél, takarékpénztáraknál és banká-				7. Tartalékok függő károk számára		2,396.608	06
roknál elhelyezett tíző		8,247.641	61	8. Biztosítottak nyerenőnyrésze		76.290	09
7. Jelzálogkölesönök (ebből Budapesten 1,050.000 k.)		4,249.600	—	9. Társulati tisztviselők nyugdíj és ellátási pénztára		1,786.822	59
8. Kölesön állami biztosítékkal		1,450.488	52	10. Jubileumi alap tisztviselők leányainak kiházasi-		50.000	—
9. Értékpapírokra adott kölesön		29.464	74	tására			
10. Életbiztosítási kötvényekre adott kölesönök		7,123.615	84	11. Különféle biztosító-társaságok		2,594.994	12
11. Haszonélvezeti járadékok és tízők		29.011	18	12. Különféle hitelezők		1,571.489	21
12. Követelések más biztosító-társaságoknál		2,518.990	13	13. Fel nem vett osztalék		5574	—
13. Különféle ügynökségek		3,490.291	99	14. Az üzletév nyeresége		1,553.435	45
14. Különféle adások		512.489	44				
15. Még nem törlesztett jutalékok és szervezési költségek		—	—				
16. Leltár		—	—				
		119,483.987	55	1) Az alapszabályszerű legmagasabb összegre K. 4,000.000,—			
				emeltett.			
				2) A nyerenőny-tartalékba való átutalás következtében : Kor.		119,483.987	55
				2,078.207.42-re leszállitva.			

„Déli“ Jég- és Viszontbiztosító-Társaság

Nemzetközi **Baleset ellen biztosító** részvénytársaság

2-4